

Hestebønner hårdt ramt af tørke

Af Darran Thomsen

- Dyrkningsåret 2018 var præget af tørke, lus og lave udbytter på Sjælland.
- Der er flere nye, lovende sorter på vej.
- Vi har mange gode sorter over flere år, men tilgængelighed i 2019 er desværre begrænset.

Dyrkningsåret 2018

Efter udbytter over gennemsnittet sidste år, har mange i år oplevet, hvor afhængige hestebønner er af god vandforsyning. Det skal også regne efter bælgene er sat. Mange marker var voldsomt tilsatte af bladlus. Tørken og lusene har givet udbytter helt ned til 500 kg/ha. Enkelte marker har præsteret normalt udbytte, men for hovedparten af vores dyrkere har hestebønne markerne skuffet i år. Der findes ikke tørkeresistente sorter. Derfor gælder det stadig at gå efter de sorter, der klarer sig bedst over flere år.

Landsforsøg 2018

I år er der udført to serier af økologiske landsforsøg med hestebønnesorter, men tørken har udfordret forsøgsarbejdet. Flere forsøg i Jylland er vandet og ét forsøg ved Karise på Sjælland er veludført. Forsøget i Karise er det forsøg der repræsenterer Sjællandske forhold, men når det er sagt, var forsøget stort set forskånet for angreb af bladlus. Blandt de afprøvede sorter er flere nye sorter, som er meget lovende udbyttmæssigt. Det kræver dog at dyrkerne efterspørger dem, for at udvalget af sorter bliver større.

Billede 1. Hestebønne fra Vestsjælland med kraftigt luseangreb.

Resultater

I tabel 1 ses udbytterne fra forsøget ved Karise, forholdstal for årets landforsøg samt gennemsnitlige forholdstal fra flere år.

Generelt har forsøgsbetingelserne betydet ret forskellige resultater. F.eks. ligger Daisy højest udbyttmæssigt i Lemvig, Boxer højest i Røde Kro og Stella højest i Karise. Ser man på gennemsnit for sorterne bliver forskellene ret små. Derfor er det forkert at kåre en "topsort" ud fra dette års forsøg. Man kan blot konstatere, at samtlige sorter har potentiale på tilsvarende højt niveau. Udbyttet sikres ved det gode håndværk, tidlig såning i 8 cm dybde, 50 planter/m² og effektiv ukrudtsbekæmpelse. Kun i ét af forsøgene blev der registreret chokoladeplet på op til 29% dækning, ellers blev der kun set meget lidt bladsygdomme. I det ene forsøg var Lynx og Taifun de mindst ramte sorter, hvilket dog ikke viser sig positivt på udbytte. Alt i alt er 2018 et forsøgsår i hestebønner, hvor det er svært at drage håndfaste konklusioner.

Tabel 1. Udbytter fra landforsøg i økologiske hestebønner i 2018. Disse resultater fra Landforsøg® 2018 er foreløbige, og de endelige resultater kan derfor være afvigende.

Sort	Protein % i ts	TKV	Fht 2018	Udbytte Karise Hkg/ha	Fht flerårig
Birgit	27,6	520	104	24,1	106
Vertigo	28,9	597	106	24,4	106
Boxer	29,0	555	104	28,2	104
Tiffany ¹	28,6	529	104	27	104
Fuego	28,5	601	101	27,2	103
Daisy	29,1	575	103	27,1	103
Lynx	29,6	548	110	21,9	103
Stella ²	28,1	559	103	20,8	103
Mallory	27,9	583	102	24,1	101
Fanfare	28,9	569	100	23,5	100

¹Lavt indhold af vicin og convicin, ²Tanninfri

Sortsanbefaling

Foreløbig ser det ud til, at udsæd af sorterne Lynx, Fuego og Boxer bliver udbudt til dyrkningsåret 2019. Boxer og Fuego har været stabile, Lynx havde et udfald 2017, men har ellers vist højt potentiale. Vertigo og Tiffany er på højde med Boxer og Fuego og kan sagtens vælges, hvis de bliver tilgængelige. Nyhederne Birgit, Daisy og Stella er også interessante til afprøvninger, men vi ved ikke om de bliver tilgængelige endnu.